

สรุปผลการดำเนินงาน แผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2551-2554

ในช่วงครึ่งทางของการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Plan) ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก หรือ ศูนย์วนศาสตร์ชุมชนเพื่อคนกับป่า (รีคอฟ) ได้เชิญคณะทำงานอิสระ (Independent Panel) เพื่อดำเนินการติดตามและประเมินความก้าวหน้า เพื่อยืนยันว่าภารกิจของเราได้ดำเนินงานไปในทิศทางที่ตรงกับเป้าหมายที่วางไว้ ผลการติดตามและทบทวนงาน ได้เน้นจุดสำคัญที่ควรแก่การนำเสนอ รวมทั้งความท้าทายที่จะกระทบต่อการเติบโตขององค์กรต่อไปในอนาคตด้วย

รีคอฟมีบทบาทสำคัญต่อวงการป่าชุมชนในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก มีสำนักงานใหญ่ในประเทศไทย และล่าสุดได้เปิดสำนักงานในประเทศเวียดนาม กัมพูชา และอินโดนีเซีย รีคอฟเป็นผู้นำทางความรู้ในด้านวนศาสตร์ชุมชนมาเป็นเวลานาน โดยดำเนินโครงการอบรมอย่างจริงจังมากกว่า 20 ปี รีคอฟได้มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ใน 6 ประเทศ ซึ่งรวมถึงประเทศจีนและลาวด้วย

ในช่วงครึ่งทางของการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Plan) ทางองค์กรได้เชิญคณะทำงานอิสระ (Independent Panel) จากประเทศออสเตรเลีย จีน และเวียดนาม เพื่อดำเนินการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินงานอย่างละเอียด ว่าเป็นไปในทิศทางที่ตรงกับเป้าหมายที่วางไว้ดังนี้

- เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้มีส่วนได้เสียและเกี่ยวข้องด้านป่าชุมชนในทุกระดับ
- ส่งเสริมนโยบายที่สนับสนุนคนท้องถิ่นได้มีสิทธิในทรัพยากรนั้นๆ
- ประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้คนและงานวนศาสตร์ชุมชนสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รายงานฉบับนี้เป็นการสรุปภาพรวมของงานด้านการฝึกอบรม การพัฒนาศักยภาพ โครงการต่างๆ ที่สำคัญในช่วงเวลาที่ผ่านมามาตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 ถึง เมษายน พ.ศ. 2554 รวมทั้งรายงานปัญหาและความท้าทายที่กระทบต่อการเติบโตขององค์กรต่อไปในอนาคตด้วย

ผลงานของโครงการและบริการที่เติบโตขึ้น

ปัจจุบันรีคอฟ ได้มีการดำเนินงาน 41 โครงการ ซึ่งรวมถึง โครงการพัฒนาศักยภาพในระดับภูมิภาคขนาดใหญ่ในการให้ความรู้และเสริมสร้างศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับกลไกการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการทำลายป่าและความเสื่อมโทรมของป่า (REDD+) และงานป่าชุมชนในประเทศกัมพูชา โครงการใหม่ๆ อาทิเช่น การศึกษาความขัดแย้งในระดับภูมิภาค (Regional Conflict Study) โครงการงานป่ากับการพาณิชย์อย่างรับผิดชอบในเอเชีย (Responsible Asia Forestry and Trade Program) และโครงการ REDD-Net ซึ่งข้อมูลทั้งหมดช่วยให้รีคอฟแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับทิศทางและวาระแห่งโลก และประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับคนและป่า ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นในภาษาท้องถิ่นได้ ในทางกลับกันการตอบรับจากพวกเขาและบทเรียนที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน นำมาแบ่งปันกับประชาคมโลกในเวทีระดับนานาชาติที่สำคัญต่างๆ ด้วย รีคอฟ มีส่วนร่วมกับผู้กำหนดนโยบายผ่านทางองค์กรผู้เชี่ยวชาญ อาทิเช่น Forest Stewardship Council, Asia-Pacific Forestry Commission และ ASEAN Social Forestry Network (ASFN) อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

มูลค่ารวม (เหรียญสหรัฐ) ทั้งหมดของงานด้านป่าชุมชนที่ดำเนินงานโดย RECOFTC ในช่วงการติดตามประเมินนี้ คิดเป็นรายปี เป็นดังต่อไปนี้

โครงการในช่วง ต.ค. 2551 – ก.ย. 2552	4,133,295
โครงการในช่วง ต.ค. 2552 – ก.ย. 2553	4,318,502
โครงการในช่วง ต.ค. 2553 – เม.ย. 2554	6,081,936
เงินทุนหลักในช่วง ต.ค. 2551 – เม.ย. 2554	12,134,000
มูลค่าโครงการทั้งหมด	26,667,733

แผนงานระดับประเทศในสี่ประเทศเป็นโอกาสในการสร้างความร่วมมือกับองค์กรแหล่งทุน องค์กรภาคี และรัฐบาล ขณะเดียวกัน ยังช่วยให้เกิดการตอบสนองต่อทิศทางของป่าชุมชนที่กำลังเติบโตได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกัมพูชา มีผู้เข้ารับการอบรม 2,000 คนที่มาจาก 260 ชุมชน ซึ่ง 53 ชุมชนได้รับการรับรองจากภาครัฐอย่างถูกต้องแล้ว ในประเทศอินโดนีเซีย ได้รับการยอมรับเป็นป่าชุมชนในรัฐสุลาเวสีในช่วงระหว่างของการตรวจสอบด้วย

ในส่วนของเว็บไซต์ของรีคอฟ ยังปรากฏตัวอย่างโครงการที่เกี่ยวกับการรับมือของป่าชุมชนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ภาครัฐ การอนุรักษ์ และการคุกคามการอยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น ในหมู่บ้านเบร์ดในชองประเทศไทย ชุมชนดังกล่าวไม่เพียงแต่ฟื้นฟูป่าชายเลนจำนวน 1,920 เฮกตาร์ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา แต่ยังคงคืนสภาพให้พร้อมสำหรับการประมง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และยังนำร่องโครงการที่เกี่ยวกับการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศด้วย

“ในประเทศกัมพูชา รีคอฟมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐและองค์กร NGO ท้องถิ่นและชุมชน เพื่อผลักดันให้เกิดกฎหมายด้านป่าชุมชน ซึ่งการประสานงานนี้ได้รับผลตอบรับที่ดี ถ้าไม่มีรีคอฟ กิจกรรมเหล่านี้ก็คงไม่เกิดขึ้น”
ข้าราชการกัมพูชาได้กล่าวต่อคณะทำงาน (พฤษภาคม 2554)

การพัฒนาศักยภาพด้านป่าชุมชน

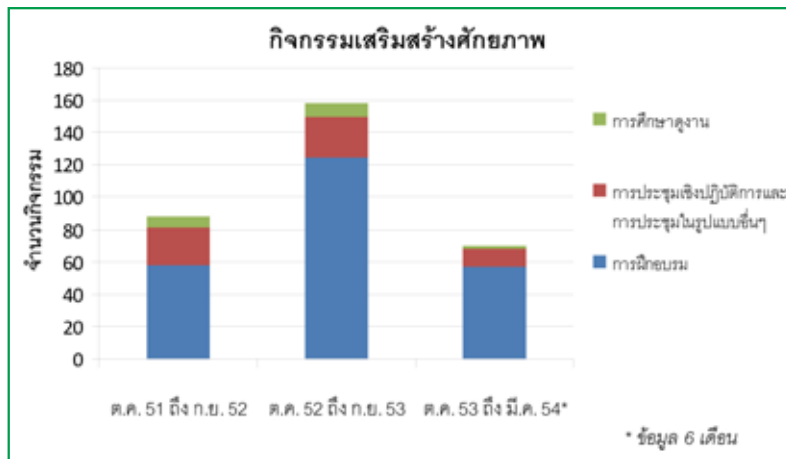
ตั้งแต่เริ่มต้นในปีพ.ศ. 2530 ในฐานะศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนระดับภูมิภาค ทางศูนย์ฝึกอบรมฯ (รีคอฟ) ได้อบรมผู้เข้าร่วมกว่า 11,000 รายในทุกระดับเกี่ยวกับงานด้านวนศาสตร์ชุมชน โครงการพัฒนาศักยภาพประกอบด้วย หลักสูตรการฝึกอบรม กิจกรรมสัมมนาเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการดูงานในพื้นที่ โดยโครงการดังกล่าวมุ่งเสริมสร้างทักษะใน 4 ด้านได้แก่ ชุมชนและป่ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การจัดการความขัดแย้ง วิธีการดำรงชีวิตและการเข้าถึงตลาดและการขยายงานป่าชุมชน

ที่ผ่านมารีคอฟผลิตผลงานเชิงวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งและการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศมากขึ้น โดยงานที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศมีปริมาณเพิ่มขึ้น 5 เท่าตัวในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2552-2553 เพื่อตอบสนองของความต้องการของนานาชาติ และเป็นผลงานที่เติบโตขึ้นตามความก้าวหน้าของรีคอฟด้วย

“รีคอฟเป็นพันธมิตรที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียที่ไว้ใจได้ และการทำงานร่วมกับรีคอฟมีแนวทางที่มั่นคงในการเสริมสร้างศักยภาพ”
องค์กรพันธมิตรกล่าวต่อคณะทำงาน (พฤษภาคม 2554)

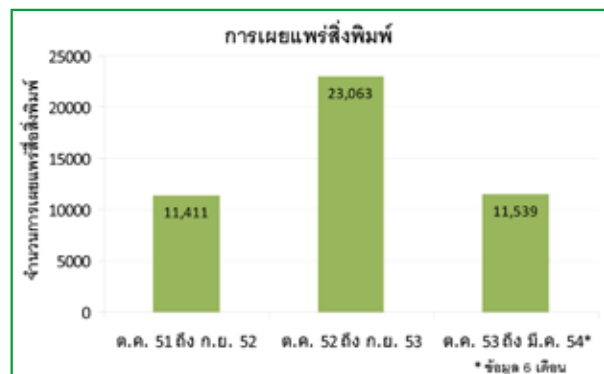
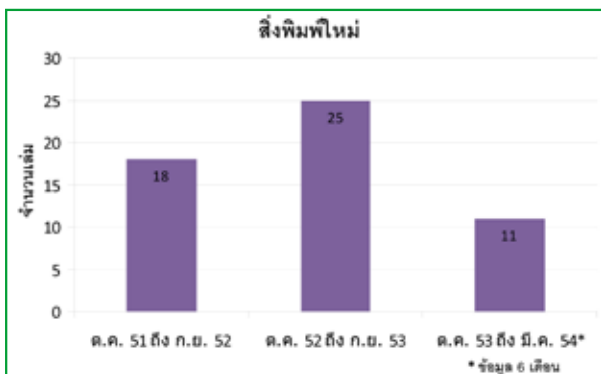
กิจกรรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพจำนวน 316 กิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เข้าร่วมจำนวนถึง 8,500 รายจาก 26 ประเทศ ได้สร้างชื่อเสียงให้แก่รีคอฟ ในฐานะศูนย์การเรียนรู้ด้านป่าชุมชนชั้นนำในช่วงสองปีครึ่งที่ผ่านมา

แผนภาพแสดงกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพด้านป่าชุมชน (ตุลาคม 2551 ถึง มีนาคม 2554)

ผลงานที่มีคุณค่าสำคัญของรีคอฟคือการผลิตงานวิจัยและงานสำรวจเชิงพื้นที่ รวมทั้งการตรวจสอบทบทวนผลการดำเนินงานและการประเมินผลเพื่อให้เกิดการบูรณาการความรู้ใหม่ในด้านป่าชุมชน งานส่วนใหญ่นี้เป็นงานดำเนินการที่ร่วมมือกับองค์กรนานาชาติ องค์กรระดับชาติ และองค์กรระดับท้องถิ่น มีการแปลรายงานผลการดำเนินงานไปเป็นภาษาท้องถิ่นต่างๆ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในแต่ละประเทศมากขึ้นด้วย

แผนภาพแสดงจำนวนสิ่งพิมพ์ใหม่และการเผยแพร่สิ่งพิมพ์

รีคอฟได้ผลิตรายงาน บันทึกย่อ ข่าวสาร คู่มือฝึกอบรม และรายการอ้างอิงในรูปแบบอินเตอร์แอคทีฟกว่า 166 รายงานที่เผยแพร่ผ่านศูนย์ข้อมูล (Documentation Center) และในระบบออนไลน์ทางวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (People and Forests E-News) กรณีศึกษาจากท้องถิ่นต่าง ๆ ได้นำมาสู่โครงการนำร่อง และหนึ่งโครงการที่น่าสนใจ ก็คือการใช้ไม้เพื่อเป็นหลักประกันของเงินทุนหมุนเวียนในชุมชน (micro-finance collateral) ในประเทศลาว

ผู้สนับสนุน

RECOFTC สร้างความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องกับองค์กรผู้สนับสนุน ได้แก่ Norad และ Sida รวมทั้ง European Commission ทุนสนับสนุนทั้งหมดที่ได้รับสำหรับป่าชุมชนในช่วงของการดำเนินงานตรวจสอบนั้นมีมูลค่า 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเป็นการร่วมทุนกันระหว่างองค์กรภาคี

“รีคอฟมีความสามารถในการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งแวดล้อม (การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิทธิของป่า (รวมทั้งการทำให้สิทธินั้นคงอยู่) โดยใช้วิธีที่ไม่ต้องเผชิญหน้า ซึ่งหลายองค์กรอื่นๆไม่สามารถทำได้”

องค์กรผู้สนับสนุนกล่าวต่อคณะทำงาน (พฤษภาคม 2554)

คำแนะนำจากคณะประเมินอิสระ

คณะประเมินอิสระชื่นชมการเติบโตของแผนงานต่างๆ รวมทั้งสถานภาพทางการเงินที่มีทุนสนับสนุนหลักในการทำงานของรีคอฟ คณะประเมินอิสระแนะนำให้มุ่งดำเนินงานในแผนงานระดับประเทศ (Country program) ที่กำลังเติบโตขึ้น โดยแนะนำให้เพิ่มระยะเวลาและมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ในองค์กร ทั้งความจำเป็นในการเพิ่มและสงวนไว้ซึ่งทรัพยากรบุคคล และการพัฒนาระบบการติดตามและการประเมินผล ซึ่งจะเป็ตัวชี้วัดสำคัญของผลการดำเนินงานทั้งหมดขององค์กร คำแนะนำเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนสำหรับแผนงานประจำปีในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554 ต่อไปด้วย

ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (รีคอฟ)
ตู้ ป.ณ. 1111 ที่ทำการไปรษณีย์เกษตรศาสตร์
กรุงเทพฯ 10903
โทร. +66 (0)2 940 5700
โทรสาร +66 (0)2 561 4880
info@recoftc.org
www.recoftc.org